

...

GRIPAS

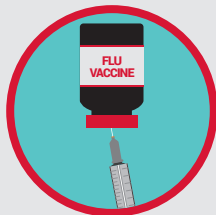
**FAKTAI APIE GRIPĄ SVEIKATOS PRIEŽIŪROS
DARBUOTOJAMS**

JUMS REIKIA ŽINOTI

...

AR TEISINGAI SAUGOTĖS NUO GRIPO?

APSAUGOKITE SAVO PACIENTUS! APSISAUGOKITE! PASISKIEPYKITE!

KAS YRA GRIPAS?

Sezoninis gripas – tai ūminė kvėpavimo takų infekcija, plintanti oro lašeliniu būdu. Skirtingai nuo kitų kvėpavimo takų infekcijų, gripas sukelia ūminę ligą ir yra pavojingas dėl komplikacijų. Tai viena dažniausiai epidemijomis pasireiškiančių ligų. Kasmet gripu susergera 5-10 proc. gyventojų.

GRIPŲ INFEKCIJA SUKELIA PAKITIMUS

NOSYJE

GERKLĖJE

BRONCHUOSE

ir kartais

PLAUČIUOSE

KAIP GALIMA UŽSIKRĖSTI GRIPU?

Gripas perduodamas nuo žmogaus žmogui:

- tiesioginio kontakto metu per lašelius nuo užsikrėtusio ar sergančio žmogaus jam kosint ar čiaudint.

- netiesioginio kontakto metu, kai seilių, išskyrų iš nosies ar gerklės dalelės pasklinda ore, nusėda ant paviršių, pavyzdžiui rankų ar durų rankenų. Į kito žmogaus organizmą jos patenka įkvėpus arba užterštomis rankomis palietus akių, nosies, burnos gleivinę. Užsikrėtęs gripo virusu žmogus suserga per 24 - 72 val. (vidutiniškai per 48 val.).

KOKIE YRA LIGOS SIMPTOMAI?

Užsikrėtus gripu, žmonės dažnai patiria kai kuriuos arba net visus šiuos simptomus:

GRIPO
SIMPTOMAI

Karščiavimą | Gerklės skausmą | Slogą | Sausą kosulį
Nuovargį | Galvos skausmą | Raumenų skausmą

Net sirgdami nesunkia arba besimptomine ligos forma (taip pasireiškia 30 proc. visų atvejų), Jūs galite užkrėsti savo pacientus arba kolegas.

KAIP AŠ GALIU APSAUGOTI SAVO PACIENTUS IR SAVE?

- Skiepijimas – tai veiksmingiausias gripo prevencijos būdas.
- Pasiskiepę, galite apsisaugoti ir apsaugoti savo kolegas bei pacientus, ypač tuos, kuriems didelė gripo komplikacijų rizika. Rizikos asmenų grupės yra pagyvenę (vyresnio amžiaus) ir sergantieji lėtinėmis ligomis:

- ✚ Astma ir kitomis kvėpavimo takų ligomis
- ✚ Diabetu ir kitomis endokrininės sistemos ligomis
- ✚ Širdies ir kraujagyslių ligomis
- ✚ Inkstų ligomis
- ✚ Kepenų ligomis
- ✚ Medžiagų apykaitos ligomis
- ✚ Neurologinėmis ligomis
- ✚ Turintys įgimtą arba įgytą imunodeficitinę būklę

**PADIDINTOS RIZIKOS
ASMENŲ GRUPĖS**

KOKIOS GALIMOS GRIPO KOMPLIKACIJOS?

Gripo komplikacijas gali patirti bet kas, tačiau jos dažniau išsivysto asmenims, rizikos asmenų grupėms. Gripo komplikacijos – tai pneumonija, vidurinės ausies ir sinusų infekcijos, dehidratacija bei lėtinių sveikatos būklių, pvz., širdies nepakankamumo, astmos arba diabeto paūmėjimas. Pagyvenusiems žmonėms gripas gali sukelti arba pabloginti kardiovaskulinių ir cerebrovaskulinių ligų eigą (širdies priepuoliai ir insultai).

KAS TURĖTŲ PASISKIEPYTI?

Visi sveikatos priežiūros ir socialinės apsaugos darbuotojai, teikiantys pagalbą pacientams:

- sveikatos priežiūros įstaigose
- ligoninėse
- visuomenės sveikatos priežiūros įstaigose
- slaugos ligoninėse

Turėtų pasiskiepyti šie darbuotojai:

- gydytojai
- slaugytojai
- greitosios pagalbos ir kiti, su pacientais iki patekimo į ligoninę, dirbantys darbuotojai
- kiti darbuotojai
- kiti sveikatos priežiūros darbuotojai
- vaistininkai
- administracijos darbuotojai, turintys kontaktų su pacientais

KODĖL REIKALINGA PASISKIEPYTI?

Gripu užsikrėsti gali kiekvienas žmogus. Užsikrėtus gripo virusas platinamas kitiems, net jei pats užsikrėtęs žmogus nejaučia jokių simptomų, nes gripas gali būti nesunkios ar besimptomės formos (iki 30 proc. atvejų). Užsikrėtę gripu sveiki suaugę žmonės gali užkrėsti kitus gripu vieną dieną prieš jiems prasidedant ligos simptomams ir 5-7 dienas jau susirgus.

Daugiau pasiskiepijusių sveikatos priežiūros darbuotojų gali sumažinti gripo komplikacijų ar net mirčių skaičių sveikatos priežiūros įstaigoje. Tai ypač aktualu slaugos ligoninėse, kuriose slaugomų pacientų imuniteto lygis pasiskiepijus gripu yra žemesnis ir didesnė gripo komplikacijų išsivystymo tikimybė.

"Sveikatos priežiūros darbuotojai susiduria su didesne rizika užsikrėsti gripu nei kitose, ne sveikatos priežiūros įstaigose, dirbantys suaugę žmonės".

"Pasiskiepydami nuo gripo sveikatos priežiūros darbuotojai sumažina penkių pacientų mirčių, dviejų hospitalizavimo atvejų, septynių apsilankymų pas šeimos gydytoją dėl susirgimo, panašaus į gripą, ir devynių susirgimo, panašaus į gripą, atvejų, tenkančių šimtui pacientų, tikimybę".

KADA SKIEPYTIS?

Tinkamiausias metas skiepytis yra kiekvienais metais įpusėjus rudeniiui. Pasiskiepijus maždaug po dviejų savaitių susidaro organizmą apsaugantys antikūniai.

Gripo sezonai yra neprognozuojami, gali prasidėti ankstyvą spalį ir trukti iki vėlyvos gegužės.

KODĖL REIKALINGA SKIEPYTIS KASMET?

Gripo virusai keičiasi kiekvienais metais (antigeninis pasikeitimas), todėl kasmet reikalinga skiepytis nauja vakcina. Gripo vakcina yra sukuriama kiekvienais metais nauja, kad būtų veiksminga prieš besikeičiančius gripo viruso subtipus.

RIZIKA

INFEKCIJOS KELIAMA RIZIKA

Įprastos komplikacijos

- Plaučių uždegimas
- Vidurinės ausies uždegimas
- Sinusų uždegimas
- Miokarditas
- Perikarditas
- Lėtinių ligų, kuriomis žmogus sirgo iki susirgimo gripu, paūmėjimas (pvz. stazinis širdies nepakankamumas)

Retos komplikacijos

- Sepsis
- Encefalopatija
- Mirtis

GRIPU VAKCINOS KELIAMA RIZIKA

Dažniausi nepageidaujami reiškiniai (1<100)

- Jautrumas/skausmas, paraudimas ir (arba) patinimas dūrio vietoje
- Trumpalaikis karščiavimas (1-2 dienos), vaikams gali pakilti aukšta (virš 39 laipsnių) temperatūra
- Trumpalaikis nuovargis (1-2 dienos)
- Raumenų skausmas (1-2 dienos)
- Nepageidaujami reiškiniai pirmą kartą skiepijamiems vaikams gali pasireikšti dažniau nei suaugusiems

Reti nepageidaujami reiškiniai (<1/1.000)

- Urtikarija

Labai reti nepageidaujami reiškiniai (<1/10.000)

- Anafilaksija
- Parestezija
- Guillain-Barre sindromas

LITERATŪROS ŠALTINIAI

1. H1N1 hemagglutinin-inhibition seroprevalence in Emergency Department Health Care workers after the first wave of the 2009 influenza pandemic. *Pediatr Emerg Care* 2011 Sep;27(9):804-7. doi: 10.1097/PEC.0b013e31822c125e.
2. Incidence of Influenza in healthy adults and healthcare workers: a systematic review and meta-analysis - *PLoS One* 2011; 6 (10):e26239
3. Effectiveness of an influenza vaccine programme for care home staff to prevent death, morbidity and health service use among residents: cluster randomised controlled trial - *BMJ* 2006; 333:1241

MTVC
MOKYMU , TYRIMU
IR VYSTYMO CENTRAS

Co-funded by
the Health Programme
of the European Union